

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Για τη μεταφορά στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2005/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις, η οποία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Οκτωβρίου 2009.»

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος:

1. Ως «Marpol 73/78» νοούνται η διεθνής σύμβαση του 1973 για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία και το πρωτόκολλό της, στην ενημερωμένη τους έκδοση (κυρωτικός νόμος 1269/1982).
2. Ως «ρυπογόνες ουσίες» νοούνται οι ουσίες που ορίζονται στα παραρτήματα I (πετρέλαιο) και II (επιβλαβείς υγρές ουσίες που μεταφέρονται χύδην) της Marpol 73/78.
3. Ως «απόρριψη» νοείται η διαφυγή που προκλήθηκε από οποιαδήποτε αιτία από πλοίο, στην έννοια της οποίας περιλαμβάνονται η διασκόρπιση, η διαρροή, η απάντληση, η έκχυση ή η εκκένωση.

Στην έννοια της «απόρριψης» δεν περιλαμβάνονται:

- (i) η εκκένωση σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμβάσεως του Λονδίνου του 1972 (κυρωτικός νόμος 1147/1981) για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης λόγω απόρριψης καταλοίπων και άλλων ουσιών
- (ii) η αποβολή βλαβερών ουσιών προερχομένων απευθείας από εξερεύνηση, εκμετάλλευση και επεξεργασία, συνδεδεμένη με την εξόρυξη του ορυκτού πλούτου του βυθού της θάλασσας
- (iii) η αποβολή επιβλαβών ουσιών, η οποία γίνεται με σκοπό νόμιμη επιστημονική έρευνα για τον περιορισμό ή έλεγχο της ρύπανσης (άρθρο 2 Marpol 73/78).

4. Ως «πλοίο» νοείται το θαλασσοπλοούν σκάφος, οποιουδήποτε τύπου, ανεξαρτήτως σημαίας, περιλαμβανομένων των υδροπτερύγων, των αερόστρωμνων σκαφών, των καταδυτικών σκαφών και των πλωτών ναυπηγημάτων. Εξαιρούνται τα πολεμικά πλοία, τα βοηθητικά πλοία του πολεμικού ναυτικού, ή άλλα πλοία κρατικής ιδιοκτησίας ή κρατικής

εκμετάλλευσης, τα οποία χρησιμοποιούνται, προσωρινώς, μόνο για κρατικούς και μη εμπορικούς σκοπούς.

5. Ως «νομικό πρόσωπο» νοείται κάθε οντότητα με νομική προσωπικότητα, πλην των ίδιων των κρατών ή δημόσιων φορέων κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας, ή δημόσιων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 2 Δικαιοδοσία

1. Τα ελληνικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία, για τα εγκλήματα του νόμου αυτού, που τελέστηκαν:

α) στα εσωτερικά ύδατα κράτους μέλους ή τρίτης χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται και οι λιμένες, εκτός αν πρόκειται για πλοία με ξένη σημαία, οπότε περιλαμβάνονται μόνο οι ελληνικοί λιμένες, στους οποίους τα πλοία αυτά καταπλέουν,

β) στην αιγιαλίτιδα ζώνη κράτους μέλους ή τρίτης χώρας,

γ) στα στενά που χρησιμοποιούνται για τη διεθνή ναυσιπλοΐα και υπόκεινται στο καθεστώς του πλου διέλευσης, όπως ορίζεται από το μέρος III τμήμα 2 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1982 για το Δίκαιο της Θάλασσας (κυρωτικός νόμος 2321/95), εφόσον τα στενά αυτά τελούν υπό τη δικαιοδοσία κράτους μέλους,

δ) στην αποκλειστική οικονομική ζώνη ή σε αντίστοιχη ζώνη κράτους μέλους, που έχει καθοριστεί σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και

ε) στην ανοικτή θάλασσα.

2. Τα προβλεπόμενα από τον παρόντα νόμο εγκλήματα διώκονται αυτεπαγγέλτως, οπουδήποτε και αν τελέστηκαν.

3. Εφόσον δεν θεμελιώνεται τοπική αρμοδιότητα άλλου ελληνικού δικαστηρίου, τοπικώς αρμόδια είναι τα δικαστήρια του Πειραιά.

Άρθρο 3 Ποινικά αδικήματα

1. Η απόρριψη ρυπογόνων ουσιών από πλοίο σε οποιαδήποτε από τις περιοχές της παραγράφου 1 του άρθρου 2, από την οποία προκαλείται υποβάθμιση της ποιότητας του θαλάσσιου ύδατος τιμωρείται:

α) με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή από τρεις χιλιάδες (3.000) έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ αν, εξαιτίας της σοβαρότητας της υποβάθμισης, δημιουργείται κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης ή ευρεία οικολογική διατάραξη ή καταστροφή.

β) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από χίλια πεντακόσια (1.500) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις.

2. Όποιος από αμέλεια έγινε υπαίτιος:

α) της πράξης της περίπτωσης α' της προηγούμενης παραγράφου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή από χίλια (1.000) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

β) της πράξης της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή από διακόσια (200) έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

3. Επαναλαμβανόμενες μικρής σημασίας απορρίψεις, οι οποίες, όχι μεμονωμένα, αλλά σε συνδυασμό μεταξύ τους και ενόψει της τοπικής και χρονικής ενότητας, επιφέρουν υποβάθμιση της ποιότητας του θαλάσσιου ύδατος, τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή από χίλια (1.000) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

4. Όποιος από αμέλεια έγινε υπαίτιος της πράξης της προηγούμενης παραγράφου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή από διακόσια (200) έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

5. Όποιος με οποιονδήποτε τρόπο συμβάλλει, χωρίς να μπορεί να χαρακτηριστεί ως συμμετοχος, στην τέλεση των εγκλημάτων των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου αυτού, τιμωρείται με τις αντίστοιχες ποινές, μειωμένες κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα.

6. Αν ο δράστης των παραβάσεων των προηγούμενων παραγράφων περιορίσει ο ίδιος ουσιαδώς ή συντελέσει, με έγκαιρη αναγγελία προς την αρχή, στην ουσιαστική μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της ρύπανσης ή της υποβάθμισης της ποιότητας του θαλάσσιου ύδατος, που προκάλεσε η ενέργεια ή η παράλειψή του, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει ποινή μειωμένη, σύμφωνα με το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα ή να τον απαλλάξει από κάθε ποινή.

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 4 δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση ελαφράς ασυνείδητης αμέλειας.

Άρθρο 4 Εξαιρέσεις

1. Η απόρριψη ρυπογόνων ουσιών σε οποιαδήποτε από τις περιοχές της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δεν θεωρείται παράβαση εφόσον πληροί τους όρους των κανονισμών 15, 34, 4.1 ή 4.3 του παραρτήματος Ι, ή των κανονισμών 13, 3.1.1 ή 3.1.3 του παραρτήματος ΙΙ της Μαρpol 73/78.
2. Η απόρριψη ρυπογόνων ουσιών στις περιοχές των στοιχείων γ, δ, και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δεν θεωρείται παράβαση του πλοιοκτήτη, του πλοιάρχου ή του πληρώματος, εφόσον πληροί τους όρους του κανονισμού 4.2 του παραρτήματος Ι ή του κανονισμού 3.1.2 του παραρτήματος ΙΙ της Μαρpol 73/78.

Άρθρο 5 Νομικά πρόσωπα

1. Όταν εξετάζεται ευθύνη νομικού προσώπου, υπεύθυνοι για την τήρηση των σχετικών με την αποφυγή της θαλάσσιας ρύπανσης διατάξεων, θεωρούνται, επί προσωπικών εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμών, οι διαχειριστές και επί ανωνύμων εταιρειών, ναυτικών εταιρειών και ναυτικών εταιρειών πλοίων αναψυχής (ΝΕΠΑ), τα μέλη του διοικούντος οργάνου και τα πρόσωπα που ασκούν έλεγχο επί της εταιρείας.
2. Ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο θεωρείται ότι ασκεί έλεγχο επί της εταιρείας, εάν συντρέχει μία από τις περιπτώσεις της παρ. 5 του άρθρου 42ε του ν. 2190/20, όπως ισχύει.
3. Τα φυσικά πρόσωπα της παραγράφου 1 ευθύνονται εις ολόκληρον με το οικείο νομικό πρόσωπο για την καταβολή των επιβαλλόμενων σύμφωνα με το άρθρο 6 προστίμων.

Άρθρο 6 Διοικητικές κυρώσεις

1. Οι υπαίτιοι υποβάθμισης του θαλάσσιου ύδατος στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου τιμωρούνται με απόφαση της αρμόδιας Αρχής, με διοικητικό πρόστιμο μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

2. Σε περίπτωση σοβαρής υποβάθμισης του θαλάσσιου ύδατος επιβάλλεται πρόστιμο από εξήντα χιλιάδες (60.000) μέχρι ένα εκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες (1.200.000) ευρώ με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Προστασίας του Πολίτη.

3. Μετά τη σύνταξη της σχετικής βεβαίωσης παράβασης, μπορεί να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου μέχρι να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί στην αρμόδια Αρχή ισόποση εγγυητική επιστολή Τράπεζας, που λειτουργεί στην Ελλάδα.

4. Επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης επιβολής του προστίμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης επιβολής προστίμου και της απαγόρευσης απόπλου.

5. Αν οι υπαίτιοι είναι Έλληνες ναυτικοί, υπόκεινται και σε πειθαρχική δίωξη κατά τις διατάξεις του Μέρους ΠΕΜΠΤΟΥ του ν.δ. 187/1973 «Περί Κώδικος Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου», τιμωρούμενοι με προσωρινή στέρηση άσκησης του ναυτικού επαγγέλματος.

6. Με πρόστιμο μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ τιμωρούνται επίσης τα νομικά πρόσωπα σε περίπτωση που το έγκλημα διαπράττεται προς όφελός τους:

α) είτε από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί ατομικά ή ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και το οποίο έχει αρμοδιότητα εκπροσώπησης του νομικού προσώπου ή εξουσία λήψης εταιρικών αποφάσεων ή εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου,

β) είτε από φυσικό πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία του νομικού προσώπου, εφόσον η τέλεση του εγκλήματος έγινε δυνατή εξαιτίας της έλλειψης εποπτείας ή ελέγχου από τα πρόσωπα του προηγούμενου στοιχείου α.

7. Οι παραπάνω κυρώσεις, όταν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, επιβάλλονται αθροιστικά.

8. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προστασίας του Πολίτη μπορεί να αυξάνονται τα ανώτατα όρια των προστίμων.

9. Ως αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, νοούνται οι Λιμενικές Αρχές της χώρας (Κεντρικά Λιμεναρχεία, Λιμεναρχεία και Υπολιμεναρχεία).

10. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 743/1977, όπως κωδικοποιήθηκε με το π.δ. 55/1998.

Άρθρο 7

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

